

EESTI KÕRG- JA KUTSEHARIDUSE KVALITEEDIAGENTUUR

Kutseõppe kvaliteedi hindamine Pärnumaa Kutsehariduskeskuse sotsiaaltöö ja nõustamise õppekavarühma hindamisaruanne

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

„Kutsehariduse kvaliteedi hindamine ja kindlustamine“

2021

Sisukord

1. Sissejuhatus	3
2. Üldosa	4
3. Sotsiaaltöö ja nõustamise õppekavarühma analüüs hindamisvaldkondade lõikes	9
3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus	9
3.2 Õppimine ja õpetamine	14
3.3 Õpetajad	18
4. Hindamiskomisjoni peamised järeldused sotsiaaltöö ja nõustamine õppekavarühma osas	21

1. Sissejuhatus

Kutseõppe kvaliteedi hindamise eesmärk on toetada õppimiskeskse koolikultuuri arengut ning suurendada kutsehariduse usaldusväarsust.

Kutseõppe kvaliteedi hindamine võimaldab

- ✓ koolil saada tagasisidet õppeprotsessi kvaliteedi kohta ja soovitusi selle arendamiseks ning kasutada sõltumatu välishindamise tulemusi kooli strateegilises juhtimises;
- ✓ informeerida huvigruppe (õppijad, töömaailm, riik, ühiskond laiemalt) kutseõppe vastavusest siseriiklike nõuete, arengukavalist eesmärkide, töömaailma vajaduste ja õppijate ootustega.

Hindamiskomisjoni eesmärk on analüüsida õppe kvaliteeti õppekavarühmas ning anda analüüsi põhjal soovitused õppe kvaliteedi parendamiseks. Hindamiskomisjoni analüüsi aluseks on õppekavarühma eneseanalüüs, õppe tulemuslikkuse näitajad õppekavarühma õppekavadel ning hindamiskülastusel kogutud andmed. Õppe kvaliteeti analüüsitakse hindamisvaldkondade kriteeriumide lõikes.

Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur (EKKA) moodustas hindamiskomisjoni, kuhu kuuluvad õppekavarühmale vastava valdkonna tööandjate esindajad ning kutseõppe eksperdid. EKKA kooskõlastas hindamiskomisjoni koosseisu kooliga. EKKA juhataja korraldusega kinnitati hindamiskomisjoni koosseis:

Einike Pilli	kutseõppe ekspert, Kõrgema Usuteadusliku Seminari rektor, komisjoni esimees
Stina Siem	tööandjate esindaja, Tallinna Tugikeskus Juks kvaliteedi- ja arendusjuht, komisjoni sekretär
Maire Raidvere	tööandjate esindaja, AS Järvamaa Haigla õendusjuht

Hindamisprotsessi ja külastuse kirjeldus

Hindamiskomisjoni liikmed läbisid EKKA korraldatud kutseõppe kvaliteedi hindamise koolituse ja osalesid EKKA poolt korraldatud hindamisprotsessiga seotud koosolekul. Komisjoni liikmed töötasid läbi kooli eneseanalüüsi aruande ja teised hindamiseks vajalikud kutseõppe kvaliteedihindamist puudutavad dokumendid. Hindamiskülastust ettevalmistava kahe koosoleku käigus koostas komisjon esialgse külastuskava, mis kooskõlastati kooli ja EKKAga. Komisjoni liikmed leppisid kooli eneseanalüüsi aruande põhjal kokku täpsustamist vajavad teemad ning sellekohased küsimused iga vestluse jaoks. Hindamiskomisjonis lepiti kokku tööjaotus ja ülesanded hindamiskülastuse ajaks.

Hindamisvestlused toimusid veebis 25. märtsil 2021. Komisjon viis läbi kõik ajakavas kokkulepitud vestlused ja tutvus kooli esitatud dokumentidega. Komisjon vaatles veebis hooldustöö eriala tundi.

Covid-19 viirusega seondult praktikaettevõtete külastust ei toimunud. Toimused veebipõhised vestlused Pärnu Sotsiaalkeskuse ja Pärnu Haigla praktika juhendajate ja tööandjate esindajatega.

Vestlused kulgesid ladusalt, sest olid kooli ja ettevõtete poolt hästi ette valmistatud, vestlustel osalejad tundsid oma vastutusvaldkonda ja olid kohtumiseks ette valmistunud. Probleeme ei esinenud.

Komisjoni koosolekul lepitati kokku ülesanded aruande struktuuri osas ja komisjoni arvamuste põhjal koostati aruande esmane variant. Komisjon arutas liikmete seisukohti ja jõudis koostöös ühistelem järeldustele, mis väljenduvad aruandes.

EKKA esitas esmase aruande koolile 21.04.2021. Aruande lõpliku variandi koostamisel võttis komisjon arvesse kooli osasid kommentaare. Komisjon esitas lõpparuande EKKAle 14.05.2021.

2. Üldosa

Kooli lühitutvustus

Pärnumaa Kutsehariduskeskus (edaspidi PKHK) loodi 2003. aastal. Selleks korraldati ümber Pärnu Kutseõppekeskuse, Sindi Kergetööstuskooli ja Tihemetsa Põllumajandustehnikumi tegevus. 17 aastat on ühendatud kool kandnud nime Pärnumaa Kutsehariduskeskus. Kooli õppetegevus toimub täna renoveeritud õppehoonetes Pärnu linna territooriumil aadressil Niidupargi 12. Kokku on koolil neli õppehoonet, võimla ja õpilaskodu.

PKHK on üks suuremaid kutse- ja täiendusõppe keskuseid Eestis, kus õpib ligikaudu 1100 õppijat, kalendriaasta kestel keskmiselt 2000 täiendusõppijat. Koolis töötab 88 õppekasvatusala töötajat (s.h 81 õpetajat/kutseõpetajat); kokku 137 töötajat (seisuga 02.07.2020). Vestlustest selgus, et aastal 2022 liitub kooliga ka Pärnu Täiskasvanute Gümnaasium.

Pärnumaa Kutsehariduskeskuse

VISIOON: Hea mainega tunnustatud õpikeskkonnaga konkurentsivõimelisi töötajaid koolitav kutseõppeasutus.

MISSIOON: Koostöös huvigruppidega kaasaegsete kutseoskustega töötajate koolitamine ja aktiivne osalemine võrgustikes ning regionaalses arendustegevuses.

VÄÄRTUSED: Kvaliteet, uuendusmeelsus, koostöö, õppijakesksus, vastutustunne.

Kooli arengukava lõpeb aastaga 2020. Kooli arengukava pikendati ühe aasta võrra. SWOT analüüsid viidi läbi juuni-august 2020.

Arengukava peaesmärgid tulenevad Elukestva õppe strateegiast 2020, milleks on:

- ✓ muutunud õpikäsitus;
- ✓ pädevad ja motiveeritud õpetajad ning koolijuhid;
- ✓ elukestva õppe võimaluste ja töömaailma vajaduste vastavus;
- ✓ digipööre elukestvas õppes;
- ✓ võrdsed võimalused elukestvas õppeks ja õppes osaluse kasv.

Pärnumaa Kutsehariduskeskuse tunnuslause on "Kutse heast koolist!"

Koolis on kuus õppevaldkonda ja 17 õppekavatöörühma (ÕKTR), 13.11.2020 seisuga õpib koolis 1181 õppijat, sh hooldustöötaja ÕKTR 31 õppijat. Õppekavatöörühmad kuuluvad õppeosakondade alla. ÕKTR ülesandeks on jälgida muudatusi kutsestandardis ja riiklikus õppekavas ning arendada välja uusi kooli õppekavasid. ÕKTR tööd juhivad ÕKTR juhid. ÕKTR põhiülesandeks on õppekavade arendus, sh rakenduskavade koostamine ja parendamine ning sisehindamise läbiviimine.

Ülevaade analüüsitud õppekavadest

Kvaliteedihindamise raames hindab komisjon sotsiaaltöö ja nõustamise õppekavarühma, milles on Eesti hariduse Infosüsteemis (EHIS) kinnitatud kaks õppekava, mille alusel õppetöö toimub. Hooldustöötaja ja tegevusjuhendaja õppekavadel toimub õppetöö sessioonidena koolipõhises statsionaarses õppes. Omandatakse tase 4 kutseharidus, mille eeltingimuseks on tegevusjuhendajatel keskharidus, hooldustöötajatel põhi- või keskharidus. Statsionaarsesse koolipõhisesse õppesse põhihariduse baasil saavad õppima tulla täisealised tervishoiu ja sotsiaalhoolekande asutustes töötavad inimesed. Kuni õppeaastani 2017/2018 kuulus nimetatud õppekavarühm täiskasvanute koolituse osakonna koosseisu, pärast struktuurimuudatust teenindusõppe osakonda.

Ülevaade hooldustöötaja õppekavast

Hooldustöötaja õppekava aluseks on kutsestandard "Hooldustöötaja, tase 4", Tervishoiu ja Sotsiaaltöö Kutsenõukogu otsus: 15/18.12.2019, kehtib 18.12.2019-17.12.2024. Kuna kutsestandardi kehtivusaega pikendati, uuendatakse õppekava 2021/2022 õppeaasta vastuvõtuks.

Tabel 1. Ülevaade hooldustöötaja tasemeõppe õppekavast ja õppijatest (arvud õppeaastate kaupa seisuga 01.09.2020)

Õppekava nimetus, kood EHISes link	Kvalifikatsioonitase ja õppevorm	Maht (EKAP)	Rakendumise aeg	Õppekava eest vastutav isik							
Hooldustöötaja 130182 Õppekava	Tase 4, esmaõpe Statsionaarne koolipõhine	120	Alates september 2015	Ülle Kivisild							
Ülevaade õppijatest (A - alustanud; L - lõpetanud)											
2014/15 õa		2015/16 õa		2016/17 õa		2017/18 õa		2018/19 õa		2019/20 õa	
A	L	A	L	A	L	A	L	A	L	A	L
18	16	17	14	9	12	18	8	16	18	0	10

Allikas: Kooli esitatud dokument „Kutseõppe kvaliteedi hindamise eneseanalüüs: Sotsiaaltöö ja nõustamine”.

Hooldustöötaja õppekaval alustanute ja lõpetanute osakaalud õppeaastate kaupa on järgmised: 2015/16 õa - 78%; 2016/17 õa - 71%; 2017/18 õa - 89%; 2018/19 õa - 100%; 2019/20 õa - 63%.

Võrreldes õppeaastaid, on õppijate arv hooldustöötaja õppekaval püsinud üldiselt stabiilne, välja arvatud 2019/20 õa, kui ei avatud hooldustöötaja õppegruppi. Seoses sotsiaalhoolekande seaduse jõustumisega 01.01.2020 koolitasid tööandjad töötajaid täiendusõppe raames, mis andis võimaluse kiiresti viia töötajate kvalifikatsioon vastavusse seadusega. Seetõttu 2019/20 õppeaastal tasemeõpet ei avatud.

Ülevaade tegevusjuhendaja õppekavast

2020/21 õppeaasta septembris avati lisaks hooldustöötaja erialale tegevusjuhendaja eriala üheaastane statsionaarne koolipõhine õppekava, mahuga 60 EKAP. Tegevusjuhendaja erialal alustas õpet 17 õppijat.

Tegevusjuhendaja õppekava aluseks on kutsestandard „Sotsiaal- ja tervishoiu valdkonna spetsialist, tase 4“ spetsialiseerumisega „Tegevusjuhendaja, tase 4“, Sotsiaalhoolekande kutsenõukogu 14/05.09.2019 otsus, kehtib 01.01.2020-31.12.2024.

Tabel 2. Ülevaade tegevusjuhendaja õppekavast

Õppekava nimetus, kood EHISes Link	Kvalifikatsioonitase ja õppevorm	Maht (EKAP)	Rakendumise aeg	Õppekava eest vastutav isik
Tegevusjuhendaja 215654 Õppekava	Tase 4, esmaõpe Statsionaarne koolipõhine	60	September 2020	Ülle Kivisild

Allikas: Kooli esitatud dokument „Kutseõppe kvaliteedi hindamise eneseanalüüs: Sotsiaaltöö ja nõustamine”.

Ülevaade õppekavadega seotud täiendusõppe kursustest

Vastavalt kooli eneseanalüüsile soovib Haridus- ja Teadusministeerium (HTM) kutsehariduskeskusest ning erakoolitajatelt täiendus- ja ümberõppe andmeid kalendriaasta arvestuses. Seetõttu on allpool kooli poolt esitatud ülevaade õppekavadega seotud täiendusõppe kursustest 2014. - 2019. kalendriaasta lõikes, et andmete kajastamise meetodika ühtiks üleriigiliselt teiste täiendusõpet pakkuvate koolitusasutustega.

Tervise ja heaolu õppevaldkonnas toimusid täienduskoolitused heaolu õppesuunal kolmes õppekavarühmas (ÕKR): eakate ja puudega täiskasvanute hooldamine; lastehoid ja teenused noortele; sotsiaaltöö ja nõustamine.

Tabel 3. Ülevaade hinnatava ÕKR täiendusõppe kursustest

Aasta	Toimunud kursuste arv	Kursuste maht tundides kokku	Kursust alustanute arv	Kursuse lõpetanute arv
2014	6	664	58	56
2015	8	489	117	110
2016	9	888	109	105
2017	13	888	182	176
2018	17	1357	210	207

Allikas: Kooli esitatud dokument „Kutseõppe kvaliteedi hindamise eneseanalüüs: Sotsiaaltöö ja nõustamine”.

Täiendusõppe kursused on aastate lõikes kasvavas trendis, samuti on kõrge täienduskursuste läbinute arv, millest võib järeldada, et kursuste sisu ja õpetamise tase vastab elukestva õppe vajadusele ning õppijate, tööandjate ja koostööpartnerite ootustele.

PKHK on Eesti Töötukassa koolituskaardi partner. Enamus heaolu õppesuuna täiendusõppijaid tuleb õppima töötukassa koolituskaardiga programmi „Tööta ja õpi” raames, mis on suunatud nii töötavale kui töötute sihtgrupile. Lisaks kasutatakse Haridus- ja Teadusministeeriumi (HTM) poolt pakutud riikliku koolitustellimuse (RKT) tasuta kursuste taotlemise võimalusi. Täiendus- ja ümberõppe

teenistus jälgib Eesti Vabariigi Valitsuse memorandumide eesmärkide täitmist suurendada 2019. aastast järk-järgult kutseõppeasutuste konkurentsivõimet tööturukoolituste pakkujana ning tugevdada Eesti Töötukassa ja kutseõppeasutuste koostööd.

Kooli kodulehel on koolituskalender pikaajaliselt planeeritud, selles kajastub jooksvalt täienduskoolituse pakkumine sh planeerimisel ja uued koolitused. Koolituste reklaamimiseks ja turundamiseks kasutatakse kooli Facebooki ja Instagrami, kevadeti osaletakse Eesti Töötukassa Pärnumaa osakonna poolt korraldatud töömessil ja sügiseiti Täiskasvanud Õppija Nädala (TÕN) kampaaniaüritustel, näiteks üle-eestilisel Õpitunnil.

Mahukaid täienduskoolituse õppekavasid on arendatud ja arendatakse koostöös tööandjatest praktikutega, näiteks on populaarsed järgmised kursused:

- ✓ Lasteaiaõpetaja abi koolitus
- ✓ Tugiisiku koolitus ja tugiisiku baaskoolitus koos esmaabi koolitusega
- ✓ Kogemusnõustaja esmakoolitus
- ✓ Sotsiaalnõustamise baaskoolitus
- ✓ Hooldustöötaja tase 3 koolitus (sh esmaabi väljaõpe)
- ✓ Tegevusjuhendaja koolitus (sh esmaabi väljaõpe)

Suurenenud huvi tekkis eri- ja hoolekande tööandjate poolt hooldustöötaja tase 3 ja tegevusjuhendaja koolituste vastu pärast kolmepoolseid (PKHK, Töötukassa ja tööandjad) koostöö kohtumisi 2018. aastal, kus tutvustati koolitusvõimalusi sh Töötukassa poolt rahastamisvõimalusi programmi „Tööta ja õpi“ raames ning koolitustoetust tööandjale. Eelpool loetletud kohtumiste tulemusena planeeriti 2018. aasta sügiseks uued täienduskoolituse õppekavad tegevusjuhendaja tase 4 ja hooldustöötaja tase 3 kompetentside baasil ja alustati esimeste koolitustega. Aastal 2019 oli huvi tõus niivõrd suur, et korraldati tööandjate soovil Hooldustöötaja tase 3 koolitusi üheksa korda, mis oli tingitud Sotsiaalhoolekande seaduse §22 lõige 4 nõude jõustumisest alates 01.01.2020. Kõige paindlikumalt ja kiiremini oli nõuet võimalik täita töötavatel hooldustöötajatel täienduskoolitusel, seda kasutati koos kutse taotlemise võimalusega Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsioon (ESTA). Kõiki täiendusõppijaid informeeriti võimalusest asuda tase 4 hooldustöötaja õppesse, osa neist kandideeris 2020/21 õa vastuvõtule ja asus õppima.

Edaspidi on eesmärgiks võetud tasemeõppekavadest üksikkompetentside ehk mikrokraadide täiendusõppekava ette valmistamine ja rakendamine.

3. Sotsiaaltöö ja nõustamise õppekavarühma analüüs hindamisvaldkondade lõikes

Hindamisvaldkonnad on:

- õppekavad ja õppekavaarendus,
- õppimine ja õpetamine,
- õpetajad.

3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus

Analüüs

Hindamiskriteeriumid

1. õppekavaarendus on eesmärgistatud, süsteemne ja juhitud; õppekavasid koostatakse ja arendatakse arvestades õppijate ja tööturu koolitusvajadust;
2. õppekavade moodulite rakenduskavades on õpe kavandatud arvestades õppijate eripäraga, õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel ja võtmepädevuste arendamisel.

3.1.1 Õppekavaarendus on eesmärgistatud, süsteemne ja juhitud; õppekavasid koostatakse ja arendatakse arvestades õppijate ja tööturu koolitusvajadust

Õppekavade arendus toimub süstemaatiliselt. Arvestatakse OSKA raportiga, tööandjate ja õppijate tagasisidega. Vestlustest selgus, et toimub ka tihe koostöö Töötukassaga. Vilistlastega vestlustest selgus, et õppimise ajal antud tagasiside põhjal on hooldustöötaja, tase 4 õppekavas tehtud muudatusi. Näiteks valikõpingute valikus ei ole enam massaaž, mis ei andnud mooduli läbimisel pädevustunnistust massaažiteenuse osutamiseks. Samuti tegid vilistlased ettepaneku vähendada sotsiaalpoliitika korduvalt õpetamise mahtu ja aktiveerivate tegevuste õpetamise suurt hulka, millega õpetajatega peetud vestluse põhjal on arvestatud. Valikõpingute võimalusi on laiendatud ja õppijatelt saadud tagasiside põhjal ei ole enam näiteks massaaž kohustuslik valikaine.

Õppekava töörühm kohtub regulaarselt kord kuus ning arutab kahe õppekavaga seotud küsimusi. Eneseanalüüsi aruandest selgus, et õppekava töörühma kuuluvad antud valdkonna kutseõpetajad, teenindusõppe osakonna juhataja ja erialaspetsialistid, kelle ühiseks eesmärgiks on valdkonna arendus. Osaletakse kutsekoolide vahelises eriala võrgustikus, kus on sammhaaval läbi käidud hooldustöötaja neljanda taseme õppekava, eesmärgiga arendada ja ühtlustada õpet ülერიigiliselt. See muudab õppekava-arenduse koolide-üleseks ning pakub loodetavasti lahenduse ka sellele, kuidas 120 EKAPilist hooldustöötaja õppekava optimaalse ajakuluga õpetada.

Tööandjatelt ja õppijatelt saadud tagasiside põhjal on hooldustöötaja neljanda taseme õppe kestust lühendatud kahelt aastalt 1,5 aastasele õppeperioodile. Arvestuspunktide (EKAP) maht aga on jäänud samaks. Seadusest tulenevalt on õppemaht õppeaastas 60 arvestuspunkti. Tulenevalt vestlustest õppijate, õpetajate ja tööandjatega leiab komisjon, et seda õppekava ei ole võimalik õpetada lühema ajaga kui kaks aastat. Õpetajatega peetud vestluse põhjal selgus, et õppeaja kokkusurumine on toimunud peamiselt iseseisva töö arvelt, mis tähendab, et EKAPite arvestus ei vasta Kutseharidusstandardis ettenähtud õppe mahu arvestamisele (üks arvestuspunkt vastab 26 tunnile õpilase tööle teadmiste ja oskuste omandamisel). 120 EKAPi õppekava mahu läbimisel 1,5 aasta jooksul kujuneb õpilase töömahuks 40 EKAPit poolaastas, mis on väga suur maht. Samuti sai komisjon õppijatega vestlustest tagasisidet, et õppimine on väga intensiivne. Mõnes kuus on kaks kuuepäevast õppesessiooni, mis on õpilaste jaoks suur koormus ja raske on kooli- ja tööelu ühitada. Veidi kergem on õppijatel, kes sooritavad praktikat oma töökohal. Kokkusurutud õppeaeg vähendab õpetajate sõnul võimalust anda sisukamat tagasisidet iseseisvale tööle. Samas õppijad kinnitasid soovi saada sisulist tagasisidet. Mis tähendab, et tööandjate ja õppijate ettepanekul lühemale õppeajale üleminek ei ole õppekvaliteedi seisukohalt tingimata hea lahendus.

Hooldustöötaja tasemeõppe lühendamist 1,5 aastale ilma õppekava mahtu muutmata peab komisjon üsna tõsiseks probleemiks ülalnimetatud põhjustel. Iseseisva töö maht on rakenduskavas nõuetekohane. Vestlustest õpetajatega selgus, et võrreldes 2-aastase õppeajaga on iseseisva töö mahtu vähendatud. Igal juhul ei ole töötavate õppijate töökoormusest tulenevalt pooleteisele aastale kokkusurutud iseseisva õppetöö maht võimete kohane. Üheks lahenduseks on jätkata tööd õppekava õppemahu täpsema määratlemisega erialavõrgustikus. Kaaluda võib oma erialal töötavate õppijate sihtgrupile töökohapõhist õppevormi, kus praktika osakaal on 2/3 õppest. Lisaks soovitame võrrelda kaheaastase ja praeguse õppeajaga lõpetajate õpiväljundite omandamise taset.

Veel ühe lahenduse võib leida taseme- ja täiendusõpet paremini lõimides. Järgnevalt pakume mõned võimalikud lahendused.

Vestlustest taseme- ja täiendusõppe õpetajatega selgus, et täienduskoolitusi kavandatakse täiendus- ja ümberõppe teenistuses. Koolituste arenduse ja korralduse eestvedajad on erinevad inimesed, kursuste mahtu arvestatakse erineva loogikaga ning kuigi õpetajad on peamiselt samad (allikas: vestlus õpetajatega), ei ole läbi mõeldud täiendus- ja tasemeõppe omavaheline seotus. Kuigi täienduskoolituse planeerijad ja õpetajad väitsid, et "nad on sama koridori peal" ehk teevad mitteformaalselt koostööd, on välja töötatud täiendus- ja tasemeõppe õppekavad ikkagi väga erinevad. Näiteks on kogu 3. taseme hooldustöötaja täienduskoolitus 110 tundi töökogemuse olemasolul ja 246 tundi juhul kui töökogemust ei ole. Arvestuspunktidesse ringi arvestatuna teeb see

vastavalt 4,2 või 9,4 EKAPit, mis on 4. taseme 120 EKAPiga võrreldes täiesti teine suurusjärk. Intervjuudest tööandjatega selgus, et osad tööandjad ei erista tööle võttes 3. ja 4. taseme hooldustöötajat, seega on teema aktuaalne. Mis tähendab, et 3. taseme hooldustöötaja võib saada tööülesandeid, milleks teda ei ole ette valmistatud.

Eelneva tõttu on sama eriala kahe taseme õpe raskesti ühildatav, kuigi viimane võiks olla üks võimalik lahendus hooldustöötaja neljanda taseme õppe mahu ja arvestuspunktide vastavusse viimisel. Vestlustest õpetajatega selgus, et paljud kolmanda taseme täiendusõppijad lähevad edasi õppima neljanda taseme õppesse. Seetõttu soovitame läbi mõelda, kuidas kolmanda taseme õppimist integreerida neljanda taseme õppega, vähendamaks õpitava kordumist nii kontaktõppes kui praktilal. Näiteks soovitame arvestada täienduskoolitused EKAPitesse, kasvõi kooli enda jaoks, et võrrelda 3. taseme täiendusõpet ja 4. taseme õpet ning neid võimalusel paremini lõimida. Pelgalt kontakttundide põhine arvestamine viitab muutumata ehk õpetajakesksele õpikäsitusele, kus õppija iseseisvat tööd ei nähta õppimisena. Isegi kui täiskasvanute koolituse seadus rohkem ei eelda, võib tasemeõpet pakkuv kutseõppeasutus oma täienduskoolituste õppemahtu arvestada paralleelselt nii töötundides kui EKAPites. Samas tunnustame õppekorralduses olevat võimalust, kus täiendusõppe õppijatele võimaldatakse tasemeõppe grupiga õppimist, isegi kui õppijate arvu piiratakse 1-6 õppijaga.

Lisaks selgus vestlustest tööandjatega, et osad tööandjad ei erista hooldustöötaja kolmandat ja neljanda taset oskusnõuete poolest ja sellest tulenevaid pädevusi. Samas on erinevus väga suur. Tase kolme puhul on kirjeldatud kolm, nelja puhul aga seitse kompetentsi, millest tulenevalt on ka hooldustöötajate pädevuse vahe suur. Eelnevast tulenevalt ei tea tööandjad täpselt, milline nende töötajate tegelik pädevus on. Soovitame arendada kolmanda ja neljanda taseme õpet terviklikult ja tööturu vajadustest lähtuvalt ning teavitada rohkem koostööpartneritest tööandjaid kahe taseme erinevustest. Sellisel juhul ei teki olukorda, kus tööandja annab töötajale tööülesanded, mille jaoks tal pädevused puuduvad ja seeläbi seab ohtu klientide/patsientide ohutuse. Näiteks intervjuus tõid tööandjad välja näite, kus hooldustöötaja tase 3 oskusnõuete hulka ei kuulu oskus iseseisvalt teostada asendravi, patsiendi küünte lõikamine, ravimite manustamine ja veresuhkru mõõtmine, mis samas kuuluvad neljanda taseme oskusnõuete hulka. Seega on tööandjal oluline teada, millised kompetentsid erinevatel tasemetel omandatakse. See teeb koolipoolse teavitamise oluliseks.

Täienduskoolituse õppekavasid kuvatakse kooli kodulehel veel täitumata ja toimumata koolituste puhul. Täitunud gruppide puhul ei ole õppekavad kättesaadavad. Soovitame regulaarselt toimuvate avatud koolituste õppekavad teha kodulehel kergesti leitavaks. Seda sätestab ka Täiskasvanute koolituse seadus: "Täienduskoolitusasutuse pidaja avalikustab oma veebilehel täienduskoolituse õppekorralduse alused, täienduskoolituse õppekavad, täienduskoolituskursusega seotud

täiskasvanute koolitajate nimed koos nende kompetentsust tõendava kvalifikatsiooni, õpi- või töökogemuse kirjeldusega, loakohustusega täienduskoolituse läbiviimiseks antud tegevusloa andmed ning täienduskoolitusasutuse tegevuse kvaliteedi tagamise alused.” Kindlasti peaks olema kättesaadavad nende koolituste õppekavad, mis ei ole veel lõppenud. Erandid on Töötukassa koolitushankega koolitused.

Tegevusjuhendaja õppekava on rakendamisel esimest korda, mistõttu tulemusi veel ei ole. Kooli esindajate sõnul saavad ka nemad järeldusi ja parendustegevusi planeerida peale esimese lennu lõpetamist. Komisjoni hinnagul on õppekava lõpetajate vastu tööturul vajadus ja õppekava sobib nende koolitamiseks.

Kooli poolt eneseanalüüsis esitatud rahulolu-uuringute tulemused lõpevad õppeaastaga 2016/17. Pärast seda on kool osalenud riiklikel rahulolu-uuringutel, kuid neid tulemusi ei saa õppekavarühma põhiselt eristada ning seetõttu ka parendustegevusi planeerida. Kool on uuesti alustanud 2020/21 õppekavarühma põhiseid rahuloluküsitlusi. Komisjon soovib regulaarset rahulolu-uuringute läbiviimist õppekavarühma põhiselt ning arvestada nende tulemusi parendustegevustes.

3.1.2 Õppekavade moodulite rakenduskavades on õpe kavandatud arvestades õppijate eripäraga, õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel ja võtmepädevuste arendamisel

Moodulite rakenduskavad on läbimõeldud ja lähtuvad õpiväljunditest. Lähtuvalt kutsehariduses väljakujunenud traditsioonist kavandatakse õppeprotsessi õpiväljundi haaval. Sellise lähenemise korral on oht, et moodul ja selle õpiväljundid ei moodusta tervikut. Komisjon tunnustab püüet, et kõik õpiväljundid saaksid hinnatud, mis on oluline väljundipõhisuse printsiip. Samas soovime mitte kasutada õpiväljundeid sisu struktureerimise ühikutena, sest nende funktsioon on kirjeldada õppeprotsessi jooksul ja lõpuks omandatud lõimitud pädevusi, mitte nende omandamise järjekorda. Probleem ei ole õpiväljundite hindamises, vaid nende ükshaaval hindamises. Vestlustest õpetajatega selgus, et terviklikku hindamist võimaldavad praegu pelgalt kutsevõistlused ja kutseksam. Õpetajatel oli valmisolek õpiväljundite hindamist paremini integreerida, kuid nad tõdesid vestluses, et omavaheline koostöö eeldab lisa-aega. Sellegipoolest soovime selles suunas liikuda, sest nii on õppijate õpikogemus ja veelgi edasi - selle tulemus, kvaliteetsem.

Vestlustest õppijatega tuli välja ka vajadus ja soov saada teoreetiliste teadmiste ja praktiliste tegevuste sidususest paremat tervikpilti ja tõenduspõhist teadmist ning seda läbivalt kogu õppeprotsessi käigus. Näiteks õpetades insuliini süstimist tekiks õppijal laiapõhjaline arusaam diabeedist kui haigusest ja oskus hinnata süsti tegemise vajalikkust/mittevajalikkust, samuti veresuhkru mõõtmise tulemusena oskaks hooldustöötaja hinnata manustatava ravimi vajalikkust annust (hooldekodus, avahoolduses).

Selleks on oluline anatoomia, füsioloogia ja patoloogia tundmine viisil, mis looks eelduse teadmistele sellest miks, kas, kuidas ja millal on üldse vaja ravimit manustada. Siis tekib õppijatel ka oskus oma pädevuse piires jagada selgitusi ja vajadusel õigeaegselt kaasata tervishoiutöötajaid. Selline lõimitud õpetamine on aga omakorda mõjutatud õpetajate koostöövõimalustest ning selleks eraldatud ajast. Jällegi tuleneb sellest soovitus õpetajate koostööd suurendada ning need asjad ühiselt läbi mõelda, et õppija saaks tervikliku ja kvaliteetse õpikogemuse ning hea ettevalmistuse tööks.

Soovitame rakenduskavas siduda omavahel konkreetsed hindamismeetodid, hindamisülesanded ja nende juurde kuuluvad lävendikriteeriumid. Praegu on lävendikriteeriumid kirjeldatud kõigi hindamiskriteeriumite kohta ühiselt. Sellisel juhul saab õppija aru, mida temalt konkreetselt iga hindamismeetodi puhul oodatakse.

Järeldused

Tugevused

- Õppekava arendamisel on arvestatud vilistlaste ja tööandjate tagasisidega, näiteks on lisatud valikaineid ning vähendatud õppeaega.

Parendusvaldkonnad ja komisjoni **soovitused** selle probleemi või kitsaskoha lahendamiseks

- Hooldustöötaja 120 EKAPi õppekava läbimine pooleteise aastaga ei ole võimetekohane, eriti täiskasvanud, töötavate õppijate puhul. Õppe läbimise tempo on õppijate sõnul väga kiire ning keeruline on ühitada töö- ja koolielu, sh praktikat. Soovitame jätkata parima lahenduse otsimist koolidevahelises õppekava-võrgustikus ning viia arvestuspunktide maht tegeliku õppeajaga kooskõlla.
- Komisjon soovib jätkata rahulolu-uuringute läbiviimist õppekavarühma põhiselt ning arvestada nende tulemusi parendustegevustes. Riiklikult kogutav tagasiside ei võimalda ÕKR-põhiseid järeldusi teha ja seega on ka parendused pidurdatud.
- Täienduskoolituse avatud gruppide veel toimumata ja alles toimuvate koolituste õppekavad peavad olema kooli kodulehel kättesaadavad (praegu ei ole täitunud gruppide õppekavasid näha).

Arenguvõimalused

- Komisjon soovib leida paremaid integreerimise ja ühtlustamise võimalusi hooldustöötaja tase 4 tasemeõppele ja tase 3 täiendusõppele. Selleks soovitame arendada õppekavasid koos nii, et 3. taseme õpingute läbimisel saab neid VÕTA abil arvestada 4. taseme läbimisel. Samuti aitab integreerimisele kaasa mõlema arvutamine EKAPitesse ning ühest struktuuriüksusest

kavandamine. Isegi kui see pole seadusest tulenev nõue, võib sellest tasemeõppeasutuse täiendusõppe korral olla abi.

- Komisjon soovib hinnata ja õpetada vähemalt osasid ühe mooduli õpiväljundeid koos, muidu ei teki õppijatel terviklikku teadmiste ja oskuste kogumit.

3.2 Õppimine ja õpetamine

Hindamiskriteeriumid

1. Õppijate erialavalik on toetatud;
2. Õpikeskkond, sh materjalid, vahendid ja tehnika toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;
3. Õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktikakorraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripärast ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;
4. Õppesisu, -metoodika ja hindamine, sh praktilisel töö ja praktikal lähtub õpiväljunditest;
5. Õppijate toetamiseks on loodud tugiteenused ja need on õppijale kättesaadavad.

Analüüs

3.2.1 Õppijate erialavalik on toetatud

Potentsiaalsed õppijad saavad infot kooli kodulehelt, kus on üleval vastuvõtuks avatud erialade lühitutvustused koos õppekava ja rakenduskavaga ning vastuvõtu tingimused. Erialade tutvustusi, üritusi ning erinevaid õppimisega seotud tegevusi jagatakse sotsiaalmeedias (*Facebook, Instagram*), erialade infomaterjale erinevatel üritustel. Vestlustest õppijatega selgus, et õppima asumist toetavad ja soovivad tööandjad. Koolis on hästi toimiv karjäärinõustamissüsteem ning lisaks võimaldab kutsevaliku õppekava eriala valiku veel kord üle mõelda ja vajadusel eriala vahetada.

Potentsiaalsete õppijate esmane nõustamine eriala valikul toimub dokumentide vastuvõtu komisjonis, kuhu kuulub ka karjäärinõustaja.

3.2.2 Õpikeskkond, sh materjalid, vahendid ja tehnika toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel

Kõik huvigrupid, kellega vesteldi, olid rahul õppematerjalide ja -vahenditega. Eriti tõstab komisjon kooli eneseanalüüsile tuginedes esile simulatsiooniklassi sisustust, kus on praktilise töö õppeks olemas kaasaegsed simulatsioonivahendid, näiteks anatoomiline laud, elustamise õpetamiseks mannekeen, ergonoomika õppevahendid jne. Kuna koolikülastus toimus veebipõhiselt, ei õnnestunud komisjonil simulatsiooniklassi sisustust näha. Palju õppekirjandust on saadaval elektrooniliselt, selgus vestlusest õppijatega.

Õppijatel on võimalus kasutada raamatukogu. Aasta algusest läks kool üle uuele õppeinfosüsteemile Tahvel, millega harjumine võtab õpilaste ja õpetajate sõnul veel veidi aega. Seoses distantsoõppele minekuga on õppijatel võimalus laenutada arvuteid ka koju.

Õppijate tööohutusealane juhendamine on reguleeritud Kutseõppeasutuse seaduse, PKHK õppekorralduseeskirja, Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse ning teiste seadustest tulenevate õigus- ja haldusaktidega, mille põhjal on koostatud PKHK õpilaste ja täiendusõppes õppijate töötervishoiu ja tööohutuse alase juhendamise kord. Sissejuhatava juhendamise esmakursuslastele viib läbi kursuse juhataja, täiendusõppes koolitust korraldav koolitusjuht. Õppekeskkonnas toimuva praktilise töö juhendamisel puudutatakse ka ergonoomika hügieeni küsimusi. Koolis viiakse regulaarselt läbi ohtude hindamiseks ja kõrvaldamiseks riskianalüüs, mille eesmärgiks on tagada ohutu õpikeskkond. Lisaks toimuvad tööohutuse alased koolitused töötajatele ja igapäevane tähelepanu juhtimine ohutusele.

Enne praktika alustamist töökeskkonnas toimub juhendamine praktikakohas. Seda tõendab õpilase juhendamise registreerimise kaardi täitmine juhendaja poolt, mida tõendab õpilane oma allkirjaga.

3.2.3 Õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktikakorraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripäradest ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel

Õppetöö sessioonide toimumisajad on õppijatele pikalt ette teada. Täpsemalt tunniplaani teavad õppijad õpetajate sõnul kaks nädalat ette. Käsunduslepinguga töötavad õpetajad hindasid sellist õppekorraldust heaks. Õpilaste vestlustest tuli välja, et seoses distantsõppele üleminekuga toimuvad veebitunnid sessioonivälisel ajal, mistõttu neil ei ole võimalik tundides alati osaleda. Samas puudub võimalus veebitunde järele vaadata. Tagamaks õppijatele võimalus tundidest osa saada, soovime veebitunnid salvestada ja teha järelvaadatavaks. Samuti väljendasid õppijad soovi veebitundide järele kõikides moodulites. Osad õpetajad ei vii läbi veebitunde ja edastavad õppematerjali ja õppeülesanded linkidena. Vähemalt osade õpilaste jaoks on distantsõppel iseseisva töö maht liiga suur ja kontaktundidest tuntakse õppijatega peetud vestluse põhjal suurt puudust. Muret teeb, et distantsõppe ajal ei toimu praktilist õpet, mille tõttu tunnevad õppijad end praktikale minnes ebakindlalt. Selline olukord võib avaldada mõju õppekvaliteedile ning õpiväljundite saavutamisele.

Praktika planeerimist võtab kool väga tõsiselt, praktikakohtadega on sõlmitud pikaajalised lepingud. Praktikakorraldaja ja õpetajatega vesteldes selgus, et kõik praktikakohad (ka välismaal) hinnatakse eelnevalt üle praktikakohta külastades, et hinnata praktikakoha sobivust ning tagada praktikantidele kvaliteetne praktikakogemus. Tulenevalt hooldustöötaja kutsestandardist on hooldustöötaja sotsiaal- ja tervishoiu valdkonna töötaja. Tunnustame kooli selle eest, et kool on praktika jaganud kolmeks tsükliks. Õppija sooritab praktika avahoolduses, asutushoolduses ja statsionaarses tervishoiuasutuses. See loob parima eelduse töötamiseks erinevates sektorites. Vestlustest selgus, et praktika puhul sõlmitakse kolmepoolne leping. Praktikajuhendajaid on koolitatud 26 tunni ulatuses aastatel 2014 ja 2018 ning planeeritakse seda ka käesoleval aastal teha. Käesoleva ajani on koolitatud 23 praktikajuhendajat. Praktikaalane dokumentatsioon asub õppeinfosüsteemis Tahvel. Sellega on rahul

kõik osapooled. Praktika lõpeb praktikaaruande koostamise ja kaitsmisega. Seda kinnitasid vestlusel ka õpetajad. Praktika lõppedes koostavad õppijad ka eneseanalüüsi.

Statsionaarse õppevormi puhul on hinnatavate õppekavade rakenduskavad asjakohased, sest iseseisva töö osakaal on vähem kui pool õppekavajärgsest õpingute mahust. Seda saab hinnata siis, kui vähendatud õppeajaga õppekaval on esimesed lõpetanud. Selle kohta saab tagasisidet küsida tööandjalt.

Parendusvaldkonnaks on komisjoni hinnangul õppekorralduslikult praktikale mineku aja selgem määratlemine. Õppijate sõnul võivad nad ise valida, millal praktikale minna. Mõnel juhul võivad nad alustada praktikat samal ajal kui õpinguid. Seega ei ole praktikale minnes läbitud eeldusmoodulid nagu näiteks ergonoomika ja voodikeskse inimese erinevatest haigustest tulenevad hooldusvõtted. Nende oskusteta on praktika ohtlik nii praktikandile kui nendele, kellega ta töötab. Seda kinnitasid vestlusel ka õppijad. Soovitame praktikakorraldust muuta nii, et õppijatel on elementaarne ettevalmistus praktikaks kooli poolt olemas.

3.2.4 Õppesisu, -metoodika ja hindamine, sh praktilisel tööl ja praktilal lähtub õpiväljunditest

Mooduli rakenduskavade põhjal toimuv õppetöö arvestab õppijate ja vilistlaste sõnul õpiväljunditega. Eriliselt toodi esile hästi põhjalikult omandatud ergonoomika-alast ettevalmistust isegi kui seda saadi juba praktikat sooritades. Väga rahul oldi ka suhtlemise valdkonna õpingutega. Õppijad hindavad eriti kõrgelt praktikutest õpetajate poolt edastatud. Eelpool nimetatud kolme tüüpi praktikakohtade nõue toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel.

Vestlustel osalenud õppijate sõnul saavad nad oma kirjalikele töödele sageli hinnanguks pelgalt tulemuse - "arvestatud". Iseenesest on mitmeeristav hindamine paljudel juhtudel asjakohane. Samas, vestlusel selgus, et õppijad ootavad õpetajatelt põhjalikumalt ja sisulist tagasisidet oma töödele kui lihtsalt märgest soorituse kohta. Õppijate sõnul soovivad nad teada, mis oli töös hästi ja mis vajaks veel arendamist. Seega soovib komisjon õpetajatel anda õppijatele põhjalikumalt tagasisidet. Kujundavav hindamine on väga oluline osa õppetööst.

Eneseanalüüsi aruandes moodulite rakenduskavade teema all (3.1.2.) on juttu tervikliku hindamise suunas liikumise vajadusest. Praegused rakenduskavad tagavad küll õpiväljundite hindamise ja õpetamise sidususe, aga teevad seda väga mehaaniliselt, õpiväljund-haaval, mis on vastand terviklikule hindamisele. Komisjon soovib hinnata vähemalt osasid õpiväljundeid üheskoos, et sisuliselt liikuda tervikliku hindamise eesmärgi suunas, mida õppekavarühma õpetajad on eneseanalüüsis endale seadnud. Rakenduskavad ei pea olema üles ehitatud õpiväljund-haaval. Ülalpool on toodud soovitused, kuidas terviklikumalt hinnata.

3.2.5 Õppijate toetamiseks on loodud tugiteenused ja need on õppijale kättesaadavad

Tugiteenused on eneseanalüüsi aruande ja peetud vestluste põhjal koolis väga hästi välja arendatud ning nende teenused õppijatele kättesaadavad isegi distantsõppe ajal. Tugiteenuste esindajad nimetasid peamiste abivajadustena õppevõlgnevuste ja majanduslike raskuste teemasid. Vajadusel suunatakse õppijaid psühholoogilise või vaimse tervise nõustamisele Pärnu Õppenõustamiskeskusesse.

Koolil on olemas ka VÕTA nõustaja, kelle sõnul tutvustatakse VÕTA võimalusi ning toetatakse nende taotlemisel. Vestluse põhjal tugipersonali ja õppijatega sai komisjon teada, et VÕTA-ga taotletakse nii töökogemuse arvestamist praktikaks kui varem õpitu arvestamist. Õppekavaarenduses tasub kaaluda hooldustöötaja tase 3 täienduskoolituse struktureerimist nii, et vähemalt osaliselt saab selles omandatud lisaks praktikale arvestada VÕTA abil ka 4. taseme tasemeõppes.

Lisaks pakutakse õppijatele tuge arvutite kasutamisel, mis on eriti oluline veidi vanemate täiskasvanud õppijate puhul. Vestlusest selgus ka väga hea ja süstemaatiline koostöö tugiteenuste erinevate rollide vahel. Näiteks kui õppimisega hätta jääva inimese tegelik probleem on psühholoogiline, on võimalus saada tuge vastavalt spetsialistilt. Nii õpilased kui õpetajad hindasid lisaks kooli tugistruktuurile kõrgelt ka omavahelist suhtlust ja tuge.

Järeldused

Tugevused

- Hooldustöötaja eriala praktika toimub kolmes eri valdkonnas: avahoolduses, asutushoolduses ja statsionaarses tervishoiuasutuses. See toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel ja annab hea ettevalmistuse töötamiseks hooldustöötajana erinevates asutustes.
- Kool on kaardistanud ja hinnanud praktikakohad, kellega on sõlmitud ka pikaajalised lepingud.
- Õpikeskkond on kaasaegne ja toetab õpilast õpiväljundite saavutamisel.
- Hästi toimiv tugisüsteem nii õpilastele kui õpetajatele.

Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitusel selle probleemi või kitsaskoha lahendamiseks

- Distantsõppe tingimustes ei ole õppijate sõnul piisavalt kontakttunde veebis ning neid pole võimalik hiljem järele vaadata. Piirangute-aja õppekorraldus vajab olulist intensiivistamist ning läbimõtlemit, et õppekvaliteet ei langeks. Soovitame veebitunnid salvestada, et õppijad saaksid neid järele vaadata endale sobival ajal.

- Õpetajad ei anna õppijate sõnul piisavalt tagasisidet kirjalikele töödele. Sageli on hinnanguks pelgalt tulemus “arvestatud”. Komisjon soovib õpetajatel anda õppijatele põhjalikumalt ja sisulist tagasisidet. Kujundav hindamine on oluline osa õppeprotsessist.
- Õppijate sõnul ei toimu piirangute ajal üldse praktilisi tunde. See tähendab, et osa õpiväljundeid jääb saavutamata ja õppijad ei pruugi olla praktikaks ette valmistatud. Komisjon soovib praktilisi tunde piirangute tingimustes läbi viia hajutatult ja isikukaitsevahendeid kasutades.
- Praktikad võib õppija alustada enne ja paralleelselt praktilise õppega. See loob olukorra, kus praktikandil pole piisavalt teadmisi praktikaülesannete sooritamiseks. Komisjon soovib muuta praktikale mineku korraldust nii, et vajalikud eeldusmoodulid oleksid läbitud.

3.3 Õpetajad¹

Hindamiskriteeriumid

1. õppekavadel on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad; õpetajatöö maht ja ametikohad on planeeritud;
2. õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppekavadest, õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist.

Analüüs

3.3.1 Õppekavadel on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad; õpetajatöö maht ja ametikohad on planeeritud

Õppekavarühmas on kokku 16 kõrgharidusega õpetajat, neist 11 töölepinguga õpetajat ning viis võlaõigusliku lepinguga õpetajat. Võlaõigusliku lepinguga õpetajad on praktikud töömaailmast. Hindamiskomisjoni hinnangul on õppekavadel piisava kvalifikatsiooniga õpetajad ja pädevad praktilise töö juhendajad. Õpetajate keskmine vanus on 49,9 aastat (seisuga 16.12.2020). Rahulolu õpetajatega väljendati kõikidel vestlustel. Eriti oluliseks peetakse praktikute kaasamist õppeprotsessi, kuna praktikud toovad näiteid reaalsest tööelust ja oskavad tekitada tervikliku vaate. Komisjon soovib praktikuid eriti kaasata moodulite terviklikuma hindamise planeerimisse.

Vastavalt kooli eneseanalüüsile ja vestlustele on õpetajate töökoormus kavandatud tulenevalt konkreetsest õppekavast, õpetajast, võimalustest ja pädevusest. Õppetöö kavandamine toimub koostöös õppekavarühma juhi ja osakonna juhatajaga. Tunnijaotuskava järgmiseks õppeaastaks koostab osakonna juhataja koostöös õppekavarühma juhi ja liikmetega hiljemalt 1. juuniks. See

¹ Õpetajad on antud dokumendi kontekstis kõik õppekasvatusala töötajad (sh praktilise töö juhendajad, praktikajuhendajad koolis jt)

võimaldab alustada õppetöö planeerimist, õppematerjalide uuendamist ja koostöökohtade leidmist kolleegidega.

Alustava õpetaja toetamiseks on koolis välja töötatud “Uue töötaja sisseelamisprogramm”, mis hõlmab endas katseaega ja mentori määramist, kelle ülesanne on toetada uue õpetaja kohanemist õpikeskkonnaga, olla abiks organisatoorses ja metoodilistes küsimustes. Käsunduslepinguga töötajaid toetavad teised õpetajad ja kooli tugisüsteem. Näiteks haridustehnoloogiliselt.

Kaks õpetajat on viimastel aastatel käinud stažeerimas, näiteks käis üks õpetaja Tartu Tervishoiu Kõrgkoolis. Vestlustest õpetajatega selgus, et õpetajate töökoormus on üsna suur, mis takistab nende omavahelist tõhusamat koostööd.

Samad õpetajad õpetavad nii täiendus- kui tasemeõppes, mis suurendab sidusust täiendus- ja tasemeõppe vahel ja ühtlustab sisuliselt õppekvaliteeti. Vestlustes ilmnis ka õpetajate võime kohandada õppesisu vastavalt õppemahule, mida komisjon tunnustab. Näiteks väiksema õppeaja puhul valivad nad välja kõige olulisema. Korruga täiendus- ja tasemeõppes õpetamine pakub õpetajatele suurepärase võimaluse ülal soovitatud tugevama lõimingu loomiseks kahe õppeviisi vahel, juhul kui seda vajadust teadvustatakse ja see seatakse eesmärgiks. Veelgi suurema lõimingu kahe õppevormi vahel saavutaks, kui täiendusõppe sisuline planeerimine toimuks sealsamas, kus tasemeõppe puhul. Ülalpool andis komisjon selleks mitmeid soovitusi.

3.3.2 Õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppekavadest, õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist

Vastavalt eneseanalüüsile ja vestlustele õpetajatega teevad õpetajad õppeaasta jooksul mitmeid enda arengu kaardistamist ja kavandamist toetavaid tegevusi. Näiteks täidavad nad õppeinfosüsteemis eneseanalüüsi vormi, kus püstitatakse eesmärgid, lisatakse koolitusvajadus, õpirändes osalemised ning stažeerimised uueks õppeaastaks. Eneseanalüüsi vorm võimaldab analüüsida õppeprotsessi planeerimist, õppija arengu toetamist, koolituste mõjusust, reflekteerida ennast ning teha otsesele juhile või juhtkonnale ettepanekuid.

Osad õpetajad täidavad või täiendavad digitaalset arengumappi. Viimase kasutuselevõtt kõigi õpetajate poolt on eneseanalüüsi aruande põhjal üks kooli püstitatud eesmärke.

Õpetajatevahelise koostöö paremaks toimimiseks on koolis igal esmaspäeval kaks esimest koolitundi arutelude, koosolekute ja ühistöö korraldamiseks. Õppekavatöörühma koosolekutel analüüsitakse õppetöö tulemuslikkust, planeeritakse õppereise, projekte, eelarvet. Koosolekud protokollitakse ja need on nähtavad õppeinfosüsteemis. Õpetajad on sellise töökorraldusega rahul.

Õpetajate sõnul on nad rahul koolitusvõimalustega. Ka käsunduslepinguga töötavatel õpetajatel on võimalus osaleda koolitustel. Nende sõnul on nad kasutanud seda võimalust, et arendada oma andragoogika- või pedagoogika-alaseid teadmisi. Samuti toimuvad õppeaasta jooksul mitmed suuremad koolitused, kus üheskoos õpitakse uusi meetodikaid ja jagatakse kogemusi.

Õpetajate ja õppekavagrupi juhi hinnangul on õpetajad saanud haridustehnoloogilisi koolitusi, sealhulgas iga koolinädala alguses. Samuti on kättesaadav haridustehnoloogiline tugi. Samas tuli õppijatelt vestluses tagasiside, et distantsõppe ajal on neil võimalik õpetaja õpetamisest osa saada väga limiteeritult, isegi kui see toimub veebipõhiselt. Teiseks on õpetajatele suureks väljakutseks õppijate tähelepanu hoidmine pikkadel koolisessiooni nädalatel. Õppijad ja vilistlased tõstsid vestlustes esile suhtlemisvaldkonna õpetamise olulisust ja head praktilist kvaliteeti. Komisjon tunnustab IT-alaseid koolitusi ja IT-alast tuge õpetajatele, aga soovib koolil jälgida, et õpitut rakendatakse ka õppetöös ning et distantsõppe ajal toimuksid veebitunnid vastavalt tunniplaanile.

Järeldused

Tugevused

- Erialaõpetajad on pädevad, sealhulgas tunnustatud praktikud. Õpetamisse on kaasatud oma valdkonnas töötavad spetsialistid, mis võimaldab kursis olla tervishoiu ja sotsiaaltöö valdkonna uute suundadega.
- Uutele õpetajatele ja praktikutele on loodud toetussüsteem.
- Õppijad ja vilistlased on õpetajatega rahul. Rahulolu väljendati kõikides vestlustes.

Parendusvaldkonnad ja komisjoni **soovitused** selle probleemi või kitsaskoha lahendamiseks

- Komisjon tunnustab IT-alaseid koolitusi ja IT-alast tuge õpetajatele, aga soovib koolil jälgida, et õpitut rakendatakse ka õppetöös ning et distantsõppe ajal toimuksid veebitunnid vastavalt tunniplaanile.

Arenguvõimalused

- Eesmärgistatud koostöö õpetajate vahel võimaldaks moodulite terviklikku hindamist.

4. Hindamiskomisjoni peamised järeldused sotsiaaltöö ja nõustamine õppekavarühma osas

Peamised järeldused

Tugevused

- Õppekava arendamisel on arvestatud vilistlaste ja tööandjate tagasisidega, näiteks on lisatud valikaineid ning vähendatud õppeaega.
- Hooldustöötaja eriala praktika toimub kolmes eri valdkonnas: avahoolduses, asutushoolduses ja statsionaarses tervishoiuasutuses. See annab hea ettevalmistuse töötamiseks hooldustöötajana erinevates asutustes.
- Kool on kaardistanud ja hinnanud praktikakohad, kellega on sõlmitud ka pikaajalised lepingud.
- Õpikeskkond on kaasaegne ja toetab õpilast ja õpetajat.
- Erialaõpetajad on pädevad, sealhulgas tunnustatud praktikud. Õpetamisse on kaasatud oma valdkonnas töötavad spetsialistid, mis võimaldab kursis olla tervishoiu ja sotsiaaltöö valdkonna uute suundadega.
- Hästi toimiv ja omavahel suhtlev tugisüsteem nii õpilastele kui õpetajatele. Õppijad ja vilistlased on õpetajatega rahul. Rahulolu väljendati kõikides vestlustes.
- Uutele õpetajatele ja praktikutele loodud toetussüsteem.

Parendusvaldkonnad ja soovitusel

- 120 EKAPi hooldustöötaja tasemeõppe läbimine pooleteise aastaga ei ole võimetekohane, eriti täiskasvanud õppijate puhul. Õppe läbimise tempo on õppijate sõnul väga kiire ning keeruline on ühitada töö- ja koolielu, sh praktikat. Soovitame jätkata parima lahenduse otsimist koolidevahelises õppekava-võrgustikus ning viia arvestuspunktide maht tegeliku õppeajaga kooskõlla mõlema probleemi lahendamiseks.
- Täienduskoolituse avatud gruppide veel toimumata ja alles toimivate koolituste õppekavad peavad olema kooli kodulehel kättesaadavad vähemalt nende toimumise lõpuni (praegu ei ole täitunud ja toimunud gruppide ainekavasid näha), juhul kui tegu on avatud koolitustega.
- Distantõppe tingimustes ei ole õppijate sõnul piisavalt kontakttunde veebis ning neid pole võimalik hiljem järele vaadata. Piirangute-aja õppekorraldus vajab olulist intensiivistamist ning läbimõtlemit, et õppekvaliteet ei langeks. Lisaks soovitab komisjon pakkuda õpetajatele süsteemselt IT-alaseid koolitusi ja IT-alast tuge, et distantõppe ajal toimuksid veebitunnid vastavalt tunniplaanile. Komisjon soovitab veebitunnid salvestada, et õppijad saaksid neid järele vaadata endale sobival ajal.

- Õppijate sõnul ei toimu piirangute ajal üldse praktilisi tunde. See tähendab, et osa õpiväljundeid jääb saavutamata ja õppijad ei pruugi olla praktikaks ette valmistatud. Komisjon soovib praktilisi tunde piirangute tingimustes läbi viia hajutatult ja isikukaitsevahendeid kasutades.
- Praktikad võib õppija alustada enne ja paralleelselt praktilise õppega. See loob olukorra, kus praktikandil pole piisavalt teadmisi praktika teostamiseks. Komisjon soovib muuta praktikale mineku korraldust niiviisi, et praktikale ei satu ilma vajaliku ettevalmistuseta inimesed.
- Õpetajad ei anna õppijate sõnul piisavalt tagasisidet kirjalikele töödele. Sageli on hinnanguks pelgalt tulemus "arvestatud". Komisjon soovib õpetajatel anda õppijatele põhjalikumalt ja sisulist tagasisidet.
- Komisjon soovib jätkata rahulolu-uuringute läbiviimist õppekavarühma põhiselt ning arvestada nende tulemusi parendustegevustes. Riiklikult kogutav tagasiside ei võimalda õppekavarühmapõhiseid järeldusi teha ja seega on ka parendused pidurdatud.

Arenguvõimalused

- Komisjon soovib vältida moodulite rakenduskavades ja nende järgi õpetamises-hindamises ühe õpiväljundi kaupa lähenemist. Selleks et kavandada vähemalt mõningate ühe mooduli õpiväljundite lõimitud õpetamist ja hindamist, on vaja õpetajate-vahelist koostööd. Vaid nii on võimalik, et õppijatel tekib terviklik teadmiste ja oskuste kogum, mis on õpiväljundite ühte moodulisse koondamise mõtte. Komisjon soovib hinnata ja õpetada vähemalt osasid ühe mooduli õpiväljundeid koos, muidu ei teki õppijatel terviklikku teadmiste ja oskuste kogumit.
- Komisjon soovib leida paremaid integreerimise ja ühtlustamise võimalusi hooldustöötaja tase 4 tasemeõppe ja tase 3 täiendusõppele. Selleks soovitame arendada õppekavasid koos nii, et 3. taseme õpingute läbimisel saab neid VÕTA abil arvestada 4. taseme läbimisel. Samuti aitab integreerimisele kaasa mõlema arvutamine EKAPitesse ning ühest struktuuriüksusest kavandamine. Isegi kui see pole seadusest tulenev nõue, võib sellest tasemeõppeasutuse täiendusõppe korral olla abi.